

Handläggare
Annelie Johansson
Telefon: 08508155121521

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-02-25

Hemtjänst och ledsagning

Svar på skrivelse från (V)

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Vänsterpartiet.

Sammanfattning

I skrivelsen från Maria Ljuslin m.fl. (V) önskas svar på frågeställningar kring hemtjänst och ledsagning under pandemin. Förvaltningen har haft ca 40-tal kunder som pausat sina insatser helt från hemtjänsten. Det har rört sig insatser så som inköp, städning samt promenader.

Idag är det ca 20 kunder som har pausade insatser hos hemtjänsten. Dessa kunder har följts upp genom telefonsamtal från biståndshandläggaren för att se hur det går samt om de vill återuppta sina insatser. Inga kunder har blivit utan insatser på grund av personalbrist då hemtjänsten har anställt fler personal för att säkerställa personalbemanningen. Det som har varit är att insatser så som till exempel städning har behövt planeras om till annan dag men ingen har blivit utan insatser. De kunder som pausat sina insatser har inte heller fått avgift samt att utförarna inte fått ersättning för de kunder som pausat sina insatser. Ledsagning är en avgiftsfri insats och för kunden en flexibel insats där möjligheten finns till att spara timmar samt att ha ledsagningen till annan aktivitet som varit möjlig att göra under pandemin om den vanliga aktiviteten inte varit tillgänglig.

Ärendets beredning

Ärendet har bredds inom avdelningen för äldreomsorg. Ärendet behandlas i lokal samverkansgrupp den 9 februari 2021 och i pensionärsrådet den 17 februari 2021.

Ärendet

I skrivelsen framför Maria Ljuslin m.fl. (V) frågeställningar kring hemtjänst och ledsagning som de önskar få redovisat av hur det förhåller sig i vår stadsdelsnämnd.

- *Hur många äldre har av sagt sig hemtjänstinsatser, helt eller delvis, av rädsla för att bli smittade?*
Svar: Det är i nuläget ca 20 kunder som har av sagt sig sina insatser helt. Exakt statistik finns inte att ta ut men det rör sig om ett 40-tal totalt under perioden med pågående pandemin som helt pausat sina insatser. Det finns idag ingen statistik på hur många som pausat sina insatser delvis.
- *Vilka hemtjänstinsatser är det som de äldre av sagt sig?*
Svar: De insatser som de äldre har av sagt sig är städ, inköp och promenader.
- *Hur följer förvaltningen upp hur det går för de äldre som av sagt sig hemtjänst helt eller delvis?*
Svar: De kunder som har av sagt sig sina insatser helt har fått uppföljning per telefon av sin biståndshandläggare. I syfte att stämma av hur det går samt om de behöver återuppta insatserna igen.
- *Förekommer det någon uppsökande verksamhet för äldre som kan tänkas vara i behov av hemtjänst?*
Svar: Förvaltningen har igång ett uppsökande, förebyggande arbete kring att fånga upp äldre som kan vara i behov av hemtjänst. Det arbetat sker på olika vis genom informationssatsningar, stormöten eller via vårdcentraler eller våra egna mötesplatser. Som ett komplement till förvaltningen finns även kontaktcentret, Äldre direkt. De svarar allmänt på frågor om äldreomsorg samt kan hänvisa kontakt vidare till en biståndshandläggare.
- *Hur många äldre har blivit utan beviljade hemtjänstinsatser eller ledsagningsinsatser på grund av personalbrist?*
Svar: Det har inte förekommit personalbrist under pandemin. Verksamheterna har sedan början av pandemin förstärkt upp personalbemanningen för att kunna fortsätta att bedriva verksamheten utifall en stor personalfrånvaro skulle ske. Alla äldre har därför fått sina insatser. Det som skett är att någon gång har serviceinsatser, till exempel städning eller vissa få ledsagningar/följen behövt skjutas på till annan dag.
- *Vilken typ av hemtjänstinsatser och ledsagning är det som inte kunnat verkställas?*
Svar: Alla insatser och ledsagning har kunnat verkställas dock har de insatser som de äldre själva velat av säga sig varit inköp, promenader samt städning. Vissa serviceinsatser har behövt skjutas på till annan dag så den äldre har fått insatsen men dock en annan dag.
- *Förekommer det någon kompensation till de äldre som blivit utan beviljade hemtjänstinsatser och i så fall vilken?*

Svar: Avgiftssystemet är uppbyggt på att kunden endast betalar för den tid som hemtjänsten är hos dem. Så om kunden pausar, avsäger sig insatser så utgår ingen avgift eller får sänkt avgift. Avgiftssystemet har sju nivåer och varje nivå har en tidsintervall så för att få sänkt avgift behöver den utförda tiden passera den lägsta tiden i den nivån för att hamna i en lägre nivå för att avgiften ska sänkas. Det finns även de kunder som har en sänkning av sin avgift då avgiftssystemet är utformad för att alla ska ha möjlighet till att ha hjälp. De kunderna med låg inkomst kan få upp till 100 % sänkning av sin avgift.

- *På vilket sätt anpassas ersättningen till utförarna när beviljade hemtjänstinsatser inte utförs på grund av personalbrist och utförarna därmed inte skött sina åtaganden till fullo?*

Svar: Precis som avgiftssystemet för kunder så är ersättningssystemet till utförarna sammankopplad med den tid som de utför hos kund. Utförarna får därför ingen ersättning om de inte utför insatser/besök hos kunden. Utförarna använder sig av NFC-etiketter (uppsatta hos kund) för att styra sin registrering av besök hos kund. De skannar av etiketten när personalen kommer för att starta upp och sedan igen när de går för att avsluta besöket.

Synpunkter och förslag

En av de tidigaste åtgärderna i början av pandemin var att ha överkapacitet i personalbemanningen inom alla verksamheter. Förvaltningen har följt denna åtgärd för att säkerställa att verksamheten kan fortsätta att bedriva sitt uppdrag även vid eventuell större personalfrånvaro. I och med det har inga kunder blivit utan insatser till följd av personalbrist.

Förvaltningens upplevelse, vilket inte särskiljer sig från staden i övrig, är att i början av pandemin var det en större andel äldre som av oro för smitta själva valde att avsäga sig sina insatser helt än under senare delen av hösten. Uppföljning har gjorts genom att biståndshandläggaren ringer till de som har avsakts insatserna helt och följer upp hur det går och om de vill starta upp insatserna igen. Under hösten har några återkommit och förvaltningen upplever inte samma oro för smitta som i början av pandemin, det kan bero på den ökade kunskapen om viruset och dess smittspridning.

Det finns ca 20 kunder som fortfarande inte har verkställda insatser och de utgör ca 1,5 % av alla förvaltningens 1400 enskilda som är aktuella och har hemtjänst så är andelen äldre som valt att pausa sin verkställighet på sitt beslut är låg. De insatser som avsakts är serviceinsatser så som inköp och städning samt promenader.

Ledsagning är en insats som görs för att kund ska ha möjlighet till de kulturella och sociala aktiviteter som samhället erbjuder. Kunden har möjlighet att spara sina timmar upp till tre månader, för att det ska vara flexibelt och fördelaktigt för kund. Under pandemin har många kulturella och sociala aktiviteter stängda eller ändrat innehåll vilket påverkar kunden att använda sin ledsagning till sin vanliga aktivitet men då finns de alternativen att spara sina timmar eller använda dem till annan aktivitet som varit möjlig under pandemin. Insatsen ledsagning till sociala och kulturella aktiviteter är en avgiftsfri insats.

Det uppsökande och förebyggande arbetet är viktigt för att nå ut med information om äldreomsorgen och de insatser som finns för att på så vis fånga upp de äldre som behöver ha hemtjänst i ett tidigt skede. Förvaltningen har en enhet som ansvarar för dessa frågor, Enheten för förebyggande och utvecklings arbete, där ett pågående utvecklingsarbete finns kring det uppsökande och förebyggande arbetet.

Avgiftssystemet och ersättningssystemet hänger ihop med varandra och utförs det inga insatser hos kund genererar det varken en avgift för kunder eller en ersättning till utföraren.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Marja Kammouna
Avdelningschef

Bilaga

Hemtjänst och ledsagning - skrivelse från (V)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-02-08
Marja Kammouna, avdelningschef	2021-02-08